

Världshörseldagen 2026

FEPEDA och Riksförbundet DHB kräver tidig identifiering av särskilda utbildningsbehov, lärarutbildning och anpassade resurser för varje elev

Med anledning av Världshörseldagen, och under årets slogan från Världshälsoorganisationen (WHO), ”Från lokalsamhällen till klassrum”, uppmanar FEPEDA (Europeiska federationen för föräldrar till hörselskadade barn), samt den svenska medlemsorganisationen Riksförbundet DHB, att utbildningsmyndigheter i alla europeiska länder stärker tidig identifiering av särskilda utbildningsbehov bland elever med hörselnedsättning, samt lämpligt stöd i alla stadier av skolgången.

Betydande framsteg har gjorts i Europa när det gäller tidig upptäckt av hörselnedsättning. Enligt FEPEDA:s europeiska studie (2020–2021) diagnostiserades 60 % av barnen genom hörselscreening av nyfödda, vilket innebär en betydande förbättring jämfört med tidigare år. Men att identifiera en hörselnedsättning är inte tillräckligt om utbildningssystemen misslyckas med att i tid upptäcka de specifika pedagogiska stödbehov som kan uppstå under en elevs skolgång.

För närvarande går 75 % av elever med hörselnedsättning i vanliga skolor. Trots detta anser endast 46 % av familjerna att deras barn får utbildning på lika villkor som sina hörande kamrater. Denna siffra visar att inkludering inte enbart kan mätas genom skolplacering, utan genom kvaliteten på lärande, delaktighet och framtida möjligheter.

Vi konstaterar att tidig identifiering får inte begränsas till medicinsk diagnos. Det är lika viktigt att så tidigt som möjligt identifiera varje elevs specifika utbildningsbehov och aktivera nödvändiga resurser i varje enskilt fall för att garantera lika deltagande och lärande.

FEPEDA och DHB understryker att både grundläggande och kontinuerlig lärarutbildning är avgörande. Att känna igen varningssignaler, förstå hörselnedsättningens inverkan på lärandet och tillämpa tillgängliga undervisningsstrategier kräver specifika förberedelser och fortlöpande professionell utveckling.

Dessutom kräver verklig inkludering effektivt tillhandahållande av resurser skräddarsydda för varje elev: hörseltekniska hjälpmedel, teckenspråkstolkare för de elever som använder teckenspråk, specialiserad personal, metodiska anpassningar och andra skäligen anpassningar. FEPEDA:s studie visar att 45 % av familjerna är missnöjda med nivån på det ekonomiska stödet, vilket återspeglar ojämlikheter i tillgången till dessa resurser mellan olika europeiska länder.

På denna Världshörseldag uppmanar FEPEDA och Riksförbundet DHB att europeiska institutioner och medlemsstater:

- Inrättar systematiska mekanismer för tidig identifiering av särskilda utbildningsbehov under hela skolgången.
- Säkerställer specialiserad och kontinuerlig utbildning för lärare.
- Tillhandahåller stabil och tillräcklig finansiering för skräddarsydda resurser och stöd till varje elev.
- Minskar territoriella ojämlikheter i tillgången till pedagogiskt stöd.

Vi, FEPEDA och Riksförbundet DHB bekräftar vårt åtagande att arbeta tillsammans med familjer, utbildningsväsendet och offentliga institutioner så att inget barn eller ungdom med hörselnedsättning lämnas utanför, från lokalsamhällen till klassrum, och att var och en fullt ut kan utveckla sin potential.